ANTONIE PLĂMĂDEALĂ

„JERTFA BRÂNCOVENILOR”

Ne aflăm la Mănăstirea Sâmbăta; i se zice Sâmbăta, pentru că este lângă localitatea Sâmbăta de Sus, dar numele ei adevărat e de Mănăstirea Brâncoveanu. De ce? Pentru că a fost zidită aici, peste văi, sub munţii Făgăraşului, de domnitorul muntean Constantin Brâncoveanu. În lunga lui domnie, s-au zidit multe biserici şi mănăstiri şi s-au tipărit foarte multe cărţi. Este de ajuns să pomenim biserica Sf. Gheorghe din Bucureşti, cea de la Horezu, de Palatul de la Polovraci, Palatul Mogoşoaia; mai este o biserică zidită tot de el în Făgăraş. Prin urmare domnia lui a fost o domnie a păcii, în care timp cultura şi viaţa bisericească au făcut mulţi şi mari, importanţi, imenşi paşi înainte în ţara noastră. Aici, în Transilvania, domnitorul s-a gândit să întemeieze de asemenea o mănăstire, pentru a menţine şi credinţa şi sentimentul că aceste ţinuturi, care pe vremea aceea erau înstrăinate de stăpânirea românească, sunt şi ele ţinuturi româneşti. Cu atât mai mult cu cât şi strămoşii noştri, dacii, aici şi-au avut capitala lor, la Sarmisegetusa; tot aici a fost şi leagănul de formare a poporului român. De aceea Constantin Brâncoveanu este nu numai Domnul Culturii şi Ţării Româneşti, dar şi Domnitorul unei vieţi religioase cu totul deosebite. Multele sale ctitorii o dovedesc. A fost cu adevărat unul dintre cei mai străluciţi domnitori ai noştri. Această ctitorie a lui Brâncoveanu a început în anul 1696; în anul acesta se împlinesc, deci, 300 ani de la începerea zidirii mânăstirii în care ne aflăm acum. Zi de mare semnificaţie istorică. În această zi trebuie să ne amintim şi de jertfa Brâncovenilor, pentru că în 15 august, cu trei secole în urmă, deci, Constantin Brâncoveanu, cei patru copii ai săi şi unul dintre ginerii lui, au fost martirizaţi la Constantinopol. Aceasta pentru că au refuzat să-şi părăsească legea strămoşească, legea creştinească ortodoxă, au refuzat să treacă la mahomedanism. Dacă ar fi trecut la mahomedanism şi-ar fi salvat vieţile. Dar erau atât de puternici în credinţa lor, încât chiar atunci când un copil, cel mai mic dintre ei, a avut un moment de şovăire, părintele lui,

Domnitorul Brâncoveanu i-a zis: „Fiule, n-ai să poţi trăi viaţa ta viitoare cu gândul că ţi-ai părăsit credinţa şi neamul tău!” Atunci, copilul s-a dus primul şi şi-a pus capul pe butuc, fiind executat. După care au urmat ceilalţi trei copii şi ginerele Domnitorului. Constantin Brâncoveanu a fost silit să asiste, să privească la martirizarea copiilor săi. În cele din urmă, însuşi Constantin Brâncoveanu a fost executat, prin tăierea capului. Aşa dar, s-au jertfit pentru apărarea credinţei lor, a credinţei ortodoxe a neamului lor. Constantin Brâncoveanu a fost, în vremea noastră, sanctificat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, iar această mănăstire pe care o vedem astăzi, Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, a fost refăcută de noi, începând din anul 1985, asemenea celei de pe timpul lui Constantin Brâncoveanu. Ea a fost sfinţită de doi Patriarhi, de către Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I şi Patriarhul Ortodox al României, Teoctist, împreună cu un mare număr de Ierarhi români şi străini. Aşa ceva, cinstirea unei astfel de ctitorii, nu s-a mai întâmplat decât cu ocazia sfinţirii Mănăstirii Curtea de Argeş.

Sperăm să ducem peste veacuri amintirea şi cinstirea jertfei Brâncovenilor, cât şi măreaţa ctitorie a mănăstirii sale de la Sâmbăta!

Mitropolitul Antonie Plămădeală
15 august 1996
Mănăstirea Sâmbăta de Sus – Sibiu